

MARIBORSKI DELAVEC

Političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 5'50 mesečno.
četrtletno K 16'50.
Če si pride naročnik sam v upravništvo po list: Mesečno K 5'— Inzerati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik po 4. uri popoldne z datumom drugega dne.

Posamezna številka stane 30 vin.

Uredništvo in uprava:

Narodni dom (vhod iz Kopališke ulice)

Telefon št. 242.

Petrov dan in naši Nemci.

S prirčno ljubeznijo in navdušenostjo so praznovali mariborski Slovenci rojstni dan prvega svojega kralja v Jugoslaviji. Ni bilo treba nobenega prigovarjanja, nikakih ukazov. Kdor je videl nežne ročice naših otrok, kako so z veseljem zaljšale s cvetkami in zastavicami okna, mora biti prepričan, da bo dobra narodna vzgoja ustvarila še trdnejši in zavednejši narod.

Vse drugače pa naši nemški somoščani. Odkrito moramo priznati, da smo mislili, da se je vsaj del nemškega prebivalstva v Mariboru umislil v svoj nov položaj. Mislili smo, da imamo v Mariboru vsaj nekaj Nemcev, ki hoče živeti z nami Slovenci skupno in složno v Jugoslaviji. Toda Petrov dan je dokazal, da so mariborski Nemci še vedno v stari Avstriji oziroma v Nemški Avstriji. Spominjamo se, kako so praznovali za časa vojne god nemškega cesarja žalostnega spomina. Tedaj je bilo vse v zastavah, vse v cvetju. Celo v Ljubljani so na javnih zgradbah razobesili zastave.

In v soboto. Vse mrtvo. Le raz pet, šest nemških hiš je plapolala zastava. Vse drugo prazno in okna povéčinoma ostentativno zaprta. S tem so mariborski Nemci vse povedali. In iz tega moramo seveda izvajati potrebne konsekvence. Ne mislimo morda, da bi se naj kot neubogljivi državljani kaznovali, pač pa imamo druga sredstva, s katerimi jim moremo vračati enako z enakim.

Vsak državljan ima svoje dolžnosti, pa tudi svoje pravice. Država ima pravico zahtevati od svojih državljanov, da izpolnjujejo te svoje dolžnosti, deli jim pa tudi njihove pravice, v kolikor izpolnjujejo svoje dolžnosti. In ravno v soboto so se mariborski Nemci povéčinoma pokazali kot nelojalni, kot državljani, ki nočejo biti državljani. So zaupna mesta, razne korporacije, v katerih naj bi tudi Nemci zavzemali svoja mesta. To jim gre po vsej pravici. Če pa nočejo biti državljani, če negirajo takorekoč jugoslovansko državljanstvo, tedaj jim tudi ne moremo in ne smemo zaupati kakega odgovornega mesta v tej ali oni korporaciji.

Mi hočemo odkritega dela. Nihče jim ne šteje v zlo, da so rojeni Nemci. Znamo spoštovati tudi Nemca, če spoštuje on nas. Nočemo pa sedeti pri eni mizi z ljudmi, ki so zahrbtni, ki sede z nami le vsled tega, ker morajo in ker nas v sedanjem položaju ravno potrebujejo.

Gótovo pa je, da ta položaj ne more biti za vedno. Vemo, odkod je šla sistematična gonja in agitacija, da ne smejo na Petrov dan razobesiti zastav. Bilo je med mariborskimi Nemci tudi nekaj takih, ki so se ustrašili tega pritiska nemškonacionalne klike, ki še vedno pod Ornig-Wastianovim protektoratom širi iz Kralikove tiskarne svoj nevarni strup. Mariborski Nemci naj vendar že enkrat uvidijo, da morejo le takrat mirno in dobro živeti, če se sprijaznijo z državljansko mislijo in pa z dejstvom, da morajo živeti ob strani Slovencev kot dobri sosede, kot dobri sodržavljanji. Če bodo prišli do tega uvidevanja, tedaj bomo radi sedli z njimi skupaj k mizi v prosep našega Maribora, v prosep našega kraljestva.

Veliki mogul.

Angleški spisala A. K. Green.

(Dalje).

(17)

„Gotovo, gotovo“, je odgovoril ljubeznjivo. Poklical je enega izmed svojih podložnih uradnikov, da mu nekaj naroči. Potem se je pa menda premislil in me je vprašal, ali znam risati.

Zagotovila sem ga, da sicer ne obvladam te umetnosti, da bi pa mogoče napravila surovo skico vrat. Nato je vzel kos papirja in svinčnik iz žepa ter me naprosil, naj poskusim, iz spomina narisati hodnik in vrata.

Srce mi je glasno bilo in svinčnik se mi je tresel v roki, toda vedela sem, da bi mi prav nič ne pomagalo, če bi se zdaj obojavljala, čeprav mi ni bilo ravno prijetno, narisati za oči vsakogar ono, kar mi je navzlic nerazumljivosti še vedno natančno in popolnoma pred očmi. Vsled tega sem se trudila, ugoditi njegovi prošnji, kar se mi je tudi deloma posrečilo. Pri eni izmed potez je vsaj tiho vskliknil. In počastil me je, ko se mi je v lepih besedah zahvalil, z zelo ostrim pogledom.

„Ali ste prvič v tej hiši?“ je vprašal zdaj.

„Ne, obiskala sem jo že večkrat“, sem odgovorila.

„Zvečer, ali popoldne, ko se delajo obiski?“

„Popoldne.“

„Kakor sem slišal, glavne duri danes zvečer niso bile odprte?“

„Ne, za prireditve, kakor je bila današnja, imajo neka stranska vrata. Gostje, ki gredo skozi ta vrata, gredo skozi posebno vežo in po posebnih stopnicah, po katerih morejo priti v garderobe v zgornjem nadstropju, ne da bi šli skozi glavno vežo. Ali vas to zanima?“

„Gotovo, ravno to“, je izjavil.

Začudena sem ga gledala. Kaj skriva za temi vprašanji?

„Vi ste tudi prišli, kakor vsi drugi, skozi te stranske duri?“ je nadaljeval. „Dobro, Ali ste, ko ste stopili na stopnice, opazili neki lok, ki je na levi strani v zvezi z nekim majhnim prehodom?“

„Ne“, sem odgovorila in rdečica me je oblila, ker sem zdaj jela razumovati njegov namen. „Preveč sem imela dela s tem, da bi prišla do garderobe, vsled česar se pač nisem mogla ogledovati.“

„Dobro, toda vam bom jaz pokazal ta lok“, je priponnil.

Na moji skici je bil namreč v ozadju postave, ki sva jo skušala spoznati, označen neki lok.

„Ali hočete morda tu sesti, dočim bom jaz napravil enak poskus?“ — Pokazal je na stol v bližini.

Z veseljem sem se odzvala njegovemu predlogu. Nekaj je bilo v njegovem obnašanju, kakor tudi v izrazu, kar me je skoro razradostilo. Ali mu je fantastična pojasnitev mojega opazovanja dala novo smer? Če je to tako bilo, tedaj sem smela zopet upati; upati za moža, ki sem ga ljubila, ki je šel pač med zagrinjali tja in nazaj, pač pa ne pod lokom, kakor sem ga narisala ali kakor ga je popisal nadzornik. Upanje je delovalo za me. To sem videla že iz načina, kako so ljudje zdaj na ukaz nadzornikov okno semtertja pregibali, prižigali luči na različnih mestih, odpirali vrata ter odgrinjali zagrinjala. In ko so me par minut na to zopet prosili, naj sedem na prejšnje mesto pri mizici, sem spoznala, da moj trud ni bil zaman. V tretjič sem videla prostor, ki se je neizbrisno vtisnil v moj spomin.

„Ali ni ravno ista slika?“ je vprašal nadzornik ter pokazal na okno. Pri tem je še enkrat pogledal neokretno skico, ki sem jo narisala in ki jo imel še vedno v rokah.

(Dalje prih).

Ogenj in voda.

V Nemčiji vlada nenaravna koalicija: socialni demokrati in pa centrum. Da ta koalicija, ki je podpisala mir, ne more obstojati, je več kot naravno. In v par dneh je že vdrug nastala velika nevarnost, da se ta koalicija razbije. Šlo je za vprašanje konfesionalne šole. Prvič je zmagal centrum. Pri prvem čitanju ustavnega načrta so sprejeli obstoj konfesionalne šole v nemškem državnem osnovnem zakonu s takim povdankom, da bi bile tudi zvezne države na to vezane. V zadnjem trenutku je še prihitel pruski naučni minister Konrad Hänsch, večinski socialni demokrat, da odvrne nevarnost, toda črni vitez je ostal neizprosni, ni odnehal od svoje zahteve. In v prvem čitanju ustavne predloge je zmagal centrum.

V Nemčiji je završčalo. In latentna vladna kriza v Weimarju je postala vdrug akutna. Zdaj je nekoliko bolj nevarna, ker noče centrum niti za las odnehati, dočim mora socialna demokracija, če noče zatajiti vsa načela, za katera se je borila kot opozicija, vsaj to doseči, da se eliminira konfesionalni značaj šole v ustavi.

Težko bo rešiti to krizo. Ta konflikt jasno kaže, kako nenaravna je koalicija med črnim in rdečim, med ognjem in vodo. Značilno je pa tudi to, da socialni demokrati zataje svoja temeljna načela, na koja so takorekoč zgradili ves svoj program, če jim gre za to, da ostanejo pri vladnih jasliah. In ravno v Nemčiji je največja nevarnost, da padejo pri tej krizi večinski zmerni socialni demokrati, če se razbije črno-rdeča koalicija, in da pridejo na površje neodvisni socialni demokrati ali špartakovci. Kaj bi to pomenilo za današnjo gospodarsko popolnoma bankrotno Nemčijo, nam ni treba razlagati. Vzgled imamo na Ogrskem. Česar ni uničila mirovna pogodba, to bi uničila boljševiška vlada.

Začasna ustava

kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev.

(Dalje).

3. da sestavlja kandidatno listo za izpraznjena mesta v glavni kontroli in v kasacijskem sodišču;

4. da končno rešuje pritožbe, ki se tičejo volitev okrožne skupščine in odbore ter pritožbe, tičejo se občinskih volitev;

5. da sodi kot disciplinarno sodišče državne uradnike, ako je po predpisih obstoječih zakonov za to kompetenten;

6. da premetriva in rešuje pritožbe proti ministrskim rešitvam v spornih administrativnih vprašanjih. Te rešitve Državnega sveta so za ministre obvezne;

7. da rešuje spore med administrativnimi oblastmi;

8. da odobrava delne izdatke iz občega kredita sprejetega budžeta za izvanredne potrebe, kakor tudi delno uporabo sprejetega kredita za stavbe, v kolikor bi izdatek v posameznih slučajih bil večji od vsote, s katero more minister sam po zakonu razpolagati;

9. da odobrava poravnave med državo in posameznimi osebami, katera bi se izkazala kot koristna državnemu interesu;

10. da odloča, ali je po zakonu upravičeno zaseženje nepremičnin za občo narodno potrebo, če je za to po obstoječih zakonih kompetenten;

11. da razmetriva in rešuje pritožbe proti ukazom, s katerimi se omejujejo privatne pravice. Glavna kontrola ima pravico, pritožiti se v imenu države, ako je z ukazom oškodovan kak državni materialni interes in korist posameznikov;

12. da razmetriva in rešuje pritožbe proti ministrskim rešitvam v predmetih, v kojih minister po zakonu ni pristojen, ali ki prekorači

krog njegove z zakonom določene oblasti. V obeh slučajih so rešitve merodajne za ministra; 13. da vrši posle, ki so mu bili določeni z raznimi zakoni.

OSMI DEL.

Sodna oblast.

Člen 94.

Sodišča so neodvisna.

Člen 95.

Nobeno sodišče ali sodna institucija se ne more drugače ustanoviti kot potom zakona.

Člen 91.

Sojenje v sodiščih je javno, razen v slučajih, kjer sodišče meni, da je treba javnost izključiti radi reda ali morale.

Člen 97.

Za celo kraljestvo bo obstojalo samo eno vrhovno in kasacijsko sodišče. Predsedniki in člani kasacijskega sodišča se postavljajo po dveh listah, od katerih predloži eno Državni svet, eno pa kasacijsko sodišče. Vsaka kandidatna lista mora obsegati dvakrat toliko kandidatov, kolikor je izpraznjenih mest. Kandidati morejo biti isti na eni in na drugi listi. Predsedniki in člani drugih sodišč se postavljajo po zakonu

Člen 98.

Od predsednika in članov kasacijskega sodišča se zahteva, da so služili 10 let kot sodniki ali kot redni profesorji prava na visoki šoli, ali pa so 10 let vršili pravnozastopniške posle kot javni zastopniki, ali da so bili pet let člani apelacijskega sodišča ali predsedniki prvostopnih sodišč, ali pa da so bili justični ministri.

Člen 99.

Sodniki so v svojem poklicu stalni. Sodniki se ne morejo premeščati, obtožiti ali vpokojiti, razen po zakonu o sodnikih.

(Dalje prihodnilič.)

Političen pregled.

Dogodki na Reki. LDU Reka, 13. julija. V sled zadnjih izgrediv je bila ojačena francoska posadka za 2000 mož Senegalov. Vsi Francozi so nastanjeni v Jelačičevi vojašnici. Vsi Francozi vojaki so, kakor se govori, po Italijanih kasernirani, in sicer zato, da bi jim bilo nemogoče, braniti se in da bi bili izročeni na milost in nemilost italijanskim vojakom.

LDU Reka, 13. julija. Povodom izgrediv na Reki so izredno mnogo trpeli jugoslovanske knjigotrnice, med njimi Šikič in Trbojevič. Gospod Spiro Cakič, urednik »Primorskih novic«, je naslovil na generala Graziolija odprto pismo z nastopno vsebino: Gospod general! Dne 8. in 9. t. m. so se zgodili žalostni dogodki na Reki. Tedaj so neodgovorne tolpe razbijale jugoslovanske trgovine na Reki, napadle hiše in s črnim križem označevale jugoslovanska stanovanja. Žalostnim dogodkom je bil povod tudi to, da ste izdali znani proglas na narod. Ta Vaš proglas je od 6. t. m. zjutraj. Kaj se na večer dogodilo, to Vi zelo dobro veste. Vi, gospod general, ste istotako zelo dobro vedeli, kakor tudi mi vsi ostali. Mi danes pričakujemo, da boste svoje besede, ki ste jih izrekli v svojem proglasu, tudi vdejavstvovali napram javnosti. LDU, Beograd, 13. julija. V petkovi seji narodnega predstavništva je bilo stavljeno vprašanje o reških dogodkih na ministra za zunanje stvari.

Preiskovalna komisija na Reki. Pariz, 11. julija. Najvišji zavezniški svet je imel včeraj sejo, katero, so se udeležili tudi angleški general Watts, ameriški Summerall in francoski Naulin, delegati zavezniških velesil v preiskovalni komisiji, določeni, da preišče dogodke na Reki. V to komisijo je Italija imenovala kot svojega zastopnika generala Robilanta. Predsednik najvišjega zavezniškega sveta Clemenceau jim je dal natančne instrukcije glede njihovega delovanja ter jih pozval naj stvarno in z vso potrebno resnostjo in delikatnostjo preiščejo in prouče dogodke, ki so se doigrali na Reki. Imeno-

vani trije generali so snoči odpotovali v Italijo, kjer se jim pridruži general Robilant. Iz Rima odpotujejo naravnost na Reko.

Razdelitev avstrijskega železniškega parka. LDU, Beograd, 13. julija. Iz Pariza poročajo, da je strokovna komisija mirovne konference med drugim razpravljala o vprašanju, kako bi se izvršila razdelitev železniških parkov na železnice bivše Avstro-Ogrske, ki pripadajo sedaj Jugoslovanom, Čehoslovakom, Poljakom, Romunom, in Italijanom. Sedaj vlada v železniških parkih velika zmešnjava. Med našimi železniškimi vozovi je mnogo vagonov, ki so bili svojčas zaplenjeni zaveznikom in so bili prebarvani. Vse izgleda, da bo komisija v Parizu odločila, da se celokupni bivši avstro-ogrski železniški park razdeli sorazmerno na dolžino železnic po kilometrih, ki so prišle v oblast novonastalih držav.

Dnevne novice.

Lepa vzgoja. Mariborski dijaki so priredili v soboto in v nedeljo pri Sv. Lenartu v Slov. Goricah gledališko predstavo v dobrodelne namene. Pri tem se je seveda tudi nekoliko plesalo. Našli so se pa v Mariboru dijaki iz šole prof. Capudra ter napravili na gerenta denunciantsko vlogo, naj prepove oziroma omeji ples. Mi mislimo, da ta vzgoja ni poštena, pa tudi ne jugoslovanska, početje takih mladih denunciantov pa — gnusno!

Velika laž kroži trdovratno po mestu, da je imel mestni zdravnik dr. Leonhard kot javni funkcionar na predvečer kraljevega godu svoje stanovanje v Tegetthoffovej ulici razsvetljeno. Ker ne trpimo, da bi se komu delala krivica, resnici na ljubo konstatiramo, da ni res, da bi bil on imel na večer mirozova svoja okna razsvetljena.

Glas z meje. Čudom se čudimo, da pri-
pusti naša oblast tako sramotilne in izziva-
joče napade na naše liste s strani »Marbur-
ger Zeitung«, onega nesramnega lističa, ki je
povzročil v pretekli dobi s svojim denunci-
jantskim pisanjem toliko gorja ravno nam
obmejnim Slovincem. Zahtevamo, da se
ta ostanek iz avstrijske kloake brezobzirno
uniči, kajti smrad, ki ga razširja tu in tam iz
svojih predalov, še zmiraj okužuje naše
ozračje. Le pogledajte si naše nemčurje, kako
se repenčijo po čitanju takih zafkljivih član-
čičov in namigavanj med vrsticami, češ, te
vlade se bomo že otresli. Povdarjamo, da
bi mnogi teh zapeljanih že davno postali lo-
jalni državljani, ko bi jih ta list ne okuževal.
In kdo je kriv, da je toliko nemškufarskih
vojakov pobegnilo v času največje nevarnosti
domovine v Nemško Avstrijo? V prvi vrsti
v obmejnih krajih zelo razširjena »Marbur-
gerca« s svojim poveličanjem Nemčije in
Nem. Avstrije in širjenjem raznih lažnjivih
poročil, naperjenih proti antanti! Torej slavna
vlada, gada ne djati samo v precep in mu
ščipati zobe, ampak ga ubiti! Tudi dedičem
ne prizanašati, saj sami pravijo, da bi grizli
in sekali ob dani priliki. »Proč z Marbur-
gerco!« je vedno glasnejši klic obmejnih Slo-
vencev. Gradiščan.

SHS birokracija. Ljubljanski »Slovenec«
je v eni zadnjih številčk navedel nekaj pri-
merov za birokratsko postopanje naših po-
litičnih oblasti, ki preti onemogočiti vsak
promet. Navedli bi takih slučajev lahko na
stotine, ker so že postali pravilo. Nič ni no-
vega, da se družini slovenskega uradnika ne
dovoli vrnitev v domovino, saj je znano, da
so zavedne slovenske rodbine čakale tedne
in mesece. Zato pa se nemški hujskači lahko
nemoteno vozijo čez mejo. Kdo ni pred
enim mesecem opazil v Mariboru skoro vse
odstavljene nemške uradnike, ki so se vrnili,
da bi »prevzeli« urade? Tem ni nihče delal
zaprek ob meji. Posebno graško zastopstvo
gre tem ljudem z izredno naklonjenostjo na
roke. Drugačna mera velja za nas. Če se na
pr. slovenski učitelji in učiteljice iz ljuto-
merskega okraja, ki so nastavljeni na mari-
borskih šolah, peljejo domu na počitnice
(čez Špilje seveda, ker druge zveze ni), mo-

rajo imeti legitimacije s kolki, fotografijami in podpis civilnih in vojaških oblasti, v Špilju jim preiščejo prtljago in žepe, da ne bi vzeli kaj prepovedanega seboj v Ljutomer. Za lastno prtljago, perilo in obleko pa morajo imeti še posebne »izvoznice« okrajnega glavarstva v Mariboru, za katere morajo plačati po 3 K kolek in še 10 K »pristojbine«. V kak »fond« neki gredo te pristojbine? Ali ne bi upravne oblasti na račun do sedaj plačanih »pristojbin« razpisale posebnih nagrad za tiste učenjake, ki bi dognali, ali leži Ljutomer v Jugoslaviji ali pa v »sovražnem inozemstvu«, za katero so potrebne izvoznice.

Tržna policija in tržni nadzornik se kakor kaže za ukaze in odredbe predpostavljene oblasti prav malo ali nič ne zmenita. Že pred mesecem se je odredilo, da se predmeti, ki jih prinesejo ljudje na trg in jih tam prodajajo, ne smejo imeti po tleh razstavljeni, marveč mora imeti vsakrati prodajalec podstavek, na katerega za prodajo določeno blago razstavi. Povod za to odredbo je bila okolnost, da je bilo po tleh razstavljeno blago ponajvečkrat tako zaprašeno, da je bilo naravnost gnusno a vzrok pa je bil obzir na — higijeno. — Prodajalci in prodajalke, kateri imajo svoja stajališča tik ob rotovžkem trotoarju, so se tej odredbi takoj pokorili in si nabavili lične prodajne mizice in klopi. Ne tako pa tudi prodajalci in prodajalke, ki se postavijo zadaj za temi, bolj v sredini trga. Le-ti še zdaj rado pomečejo kar po tleh in v najboljšem slučaju podložijo pod robo kako zamazano, smrdljivo krpo. Tržna policija — kaj praviš h temu? Prihodnjič o čem drugem in morda kaj več. Na svidenje!

Okrašene hiše. V Vetrinjski ulici je bilo na predvečer Petrovega dne kaj lepo okrašeno tudi stanovanje našega starega narodnega vojščaka, trgovca Frana Ogrizka, v I. nadstropju hiše Trgovskega gremija. Okna so bila razsvetljena z balončki v narodnih in državnih barvah, med njimi sta bili sliki kralja Petra in prestolonaslednika Aleksandra. Poleg tega je pa vihrala zastava pri zastavi. Da bi le še kaj takih zavednih narodnjakov prišlo v Maribor!

Italijani nočejo biti tihotapci. V zadnjem času se je bralo v dunajskih časopisih, da izvršujejo italijanski vojaki, moštvo in oficirji, ki spremljajo živilske vlake, kot postranski posel tihotapstvo. Ne le na drobno, marveč kar na debelo. V Trstu, Beljaku in Inomostu so baje italijanski častniki kar cele vagone blaga prodajali. (Tudi v Mariboru se je to vršilo, čeprav bolj na drobno!) Vsled teh vesti je zdaj, kakor poročajo dunajski časopisi, namestnik šefa italijanske komisije za premirje, polkovnik-brigadir general Alberti, protestiral pri drž. tajniku za prehranjevanje, posebno zaradi tega, ker je neki časopis obdolžil tudi šefa misije, general Segréja. General Alberti je uradno in odločno protestiral proti tem obdolžitvam ter izjavil: Če se zadeva ne bo v najkrajšem času ugodno rešila, bo italijanska transportna služba ustavljena. Državni tajnik je izrekel generalu svoje obžalovanje, časopisu je pa zagrozil s represalijami, če bodo še nadalje kaj pisali o italijanskih tihotapcih. Mi k temu samo to pristavljamo, da je celo princ Borghese kupčeval z boljševiško vlado in da so tudi na Teznu prodajali italijanski vojaki, moštvo in oficirji, najrazličnejše blago, kar se je uradno ugotovilo.

Ekspresni vlak — pribežališče tihotapcev. Znano je, da je od 24. rožnika v prometu ekspresni vlak Dunaj—Trst—Rim—Pariz. Ta vlak ima priklopljenih več spalnih vozov. Glede teh spalnih voz imajo carinski uradniki navodilo, da se naj jih čim manj možno ali pa sploh ne revidira. Sicer je pa revizija na postajah tudi jako težka, ker vlak postoji le na večjih postajah in še tam le za eno minuto. Da se pa v eni minuti more revidirati toliko kot nič, je znano. To dobro vedo tudi naši tihotapci, ki ne zamudijo niti najmanjše prilike, ki jim omogoča njih nečedni posel. Omenjena odredba je za nje kakor nalašč, saj lahko v spalnih vozih vlečejo seboj, kar hočejo in malo dražjo vožnjo tudi lahko plačajo, saj jim po

zaslugi naše uprave kšeft vseeno dobro nese. Samo en primer: Pred vpeljavo imenovanega vlaka so carinarji v Špilju na teden samo tobaka zaplenili najmanj po en vagon, a od vpeljave tega vlaka, od 24. rožnika pa do danes, toraj v treh tednih, ga pa niso spravili niti en vagon skupaj. Več kot čudno je, da se uprava, dokler se ji vsakega posameznega nedostatka s prstom ne pokaže in se slučaj v časopisu ne okra, sploh ne gane in tudi potem šele pride ven iz svoje indolence — počasno kot polž iz lupine — ko je že iz vsakokratnega raslova šlo nekaj lepih tisočakov rakom žvižgat.

Pojasnilo k veliki uganki. Dobili smo in priobčujemo: V »Jugoslaviji« z dne 13. julija 1919 sem obširno pojasnil, kaj je bilo z St. Iljsko zadevo, glede katere me je »Straža« v uvodnem članku na nekvalifikovan način napadla ter mi natvezila narodni greh, ki ga pri pravični presoji trezno mislečih ljudi nisem najmanjše zakrivil. Čudim se zavitemu in neokusnemu članku na uvodnem mestu »Straže«, tim bolj, ker sem uredniku g. Žebotu s predložitvijo originalnih dotičnih prošenj zadevo osebno pojasnil, še predno je bil članek tiskan. Ne morem še presoditi, ali se je to zgodilo v zlobnem namenu v dosego nečednih ciljev, ali pa je to pri »Straži« v dedni navadi, da pušča v zadnjem času v svet senzacionalne vesti, ki čisto nimajo ne dejanske podlage, ne pravega pomena. V predležem slučaju ne uvidim potrebne podlage, da bi se imel povod braniti. Na natočevanja in smešenje moje osebe v »Malih novicah« pa ne odgovarjam. Pri poštenih ljudeh je dostojnost in resnicoljubje nekaj vzvišenega. Kjer to pomanjkuje, je vsaka polemika »bob v steno.« V Trstu je izhajal pred leti strupen italijanski listič pod imenom »Coda di diavolo«, ki je razširjal senzacije vesti ter ni bil nikdo varen pred njegovimi izbruhi. Vsled tega mu je bilo usojeno prav kratko življenje. Sam se je zadavil in nikomur ni bilo žal, da je ta listič za vedno umolknil. Requiescat in pace. V Mariboru, dne 13. julija 1919 Dragotin Gilčvert.

Za izletni fond Sokola je daroval g. dr. Koderman 30 K.

Poštna zveza z Ptujem. Poleg zveze z ambulancami na progi Maribor—Kotoriba v vlakih 205 in 2286 se je uredila začeti s 25. junija še zveza z vlakoma 207a in 208, toda za sedaj samo za pisemske pošiljatve, tako, da ima Ptuj z in od glavne proge Ljubljana—Maribor drakratno zvezo in sicer enkrat popolno, drugikat omejeno na pisemske pošiljatve.

Krčevinski šolarji priredijo v nedeljo, dne 20. julija ob 17. uri popoldne v veliki dvorani Narodnega doma v prid »Dnevne zavetišču« v Mariboru dobrodelno predstavo s sledečim sporedom: 1. »Materin blagoslov«, mladinskaviteška igra s petjem in rajem v treh dejanjih; 2. »Planšarica«, šaljiv prizor s planin. Vstopnice je dobiti od srede naprej v prodajalni Vilko Weixl na Glavnem trgu.

Tatvine v klavnici. Danes ponoči so do sedaj še neznan zlikovci vdrli na več krajev v mestno klavnico in so odnesli približno 30 kg masti, 30 kg špeha in prasičevega mesa in 2 šunki, kakor tudi nekaj tobaka in smodk, mersarske predpasnike z imeni L. K. T. so spravili v koš in čez Dravo z malim brodom odpeljali.

Zadnje vesti.

(Posebna telefonska in brzojavna poročila »Mariborskemu delavcu«).

Italijanski mornarji nočejo prevažati municije za antantne čete proti ogrskim boljševikom.

Berolin, 14. julija. Po naročilu italijanske zveze so v pristanišču v Neapolju ustavili iz Londona došli parnik »Cablou«, ker je bilo v njem osemdeset zabojev municije, namenjenih za antantne čete, ki se bojujejo proti boljševikom na Ogrskem.

Italija vstraja.

Dunaj, 13. julija 1919. »Neues Wiener Tagblatt« objavlja pogovor z nekim diploma-

tom, v katerem ta naglašja, da se mir v St. Germainu zavlačuje predvsem zaradi nesoglasja, ki obstojajo med aliranci in Italijo glede Reke. Italija se je odločila, da pogodbe v St. Germainu gotovo ne bo podpisala, dokler se ji v pogodbi ne zagotovi Reka. Italija se je obvezala, vzeti resno v pretres formulo Tardieuja. Pripravljena je, razen Zadra, Visa in Šibenika odstopiti Jugoslaviji tudi Dalmatinsko obal in ostalo ozemlje, ki se nahaja na meji. Italija pa ne bo nikdar ni pod nobenimi okoliščinami za to, da popusti v vprašanju glede Reke.

Proti boljševiški vladi na Ogrskem.

Bukarešta, 14. julija. Čete ogrske protivlade v Segedinu so za bodočo ofenzivo proti sovjetski vladi razdeljeni v dva dela. En del je bil dodeljen romunskim četam, drugi del francoskim. Za poveljnika ogrskih čet je bil imenovan general Kratochvil, ki je bil dozdaj na Ogrskem interniran. Kakor uradno poroča francosko armadno poveljstvo za Ogrsko, je zdaj na ogrski fronti 70.000 Romuncev, 36.000 francoskih kolonialnih čet, 30.000 Čeho-Slovakov, 12.000 Jugoslovancev in 20.000 Ogrov.

Ubogi bivši bolgarski car.

Kopenhagen, 14. julija. Bivši bolgarski car Ferdinand je deponiral velik del svojega premoženja v Angliji. Zdaj je londonsko sodišče razsodilo, da pripade to premoženje v znesku 400.000 funt šterlingov angleški kroni. Premoženje je med vojno upravljala državno-zakladna komisija.

Tittoni odnehava.

Rim, 14. julija. Tittoni je imel pri večeršnjem zasedenju zbornice, govor, ki je bil sprejet z največjim navdušenjem. Izvajal je sledeče. V tem trenutku, ko se Italija bori na diplomatskem polju in bije najhujšo bitko, mora ljudstvo, v vseh okoliščinah odnehati z nasprotstvi. Pridružim se izvajanjem Pichonija, v katerih je izražena želja, naj se vzdrže odnošaji med Francijo in Italijo. Mi bomo v Parizu z zaupanjem zastopali našo pravico. V podpori in soglašanju parlamenta je naša ukrepitev. Toda vsaka demonstracija se mora preprečiti. Dežela mora poznati naše mednarodno stališče in pa vedeti, zakaj in kako smo do tega dospeli. Pogajanja se bodo zdaj nadaljevala in bodo morda prihodnji teden rešena. Vsled tega je treba danes molčati. Pogodba z Avstrijo bo kmalu podpisana. Zagotavlja se Italiji nove prednosti. Maloazijska vprašanja bodo zastavljena; zato mora biti rešeno jadransko vprašanje. Italijansko poslanstvo se ne bo preneglilo v svojih sklepih toda tudi obotavljalo se ne bo. Tittoni je končal svoje izvajanje rekoč, da more delegacija le tedaj poslovati, če dobi soglasja celega parlamenta, da bo potem podpisani mir, pravi mir cele Italije.

Mirovna pogodba z Nemško Avstrijo.

Bern, 14. julija. »Westminster Gazette« poroča iz Pariza: Avstrijska mirovna pogodba bo podpisana najbrže v prvem ali drugem tednu mesca avgusta. Glede odškodnine ne bodo imenovali nobene določene vsote, pač pa bodo določili zneska in način plačitve izročili posebni komisiji. Vprašanje glede povračila goveje živine je že rešeno. Povrnitev in natura, v kolikor jo more izvršiti Avstrija, se bo morala takoj izvršiti. Največji del dolga stare monarhije bo moral vsekakor Dunaj plačati.

Reška preiskovalna komisija.

St. Germain, 13. julija 1919. »Daily Mail« in drugi angleški listi poročajo, da so ena angleška, ena francoska in ena ameriškanska vojna ladija na poti v Reko. Vojne ladije bodo, če bode treba, dale nekoliko poddarka odločitvam komisije, ki obstoji iz generalov alirancev in ki naj preišče konflikt med francoskimi in italijanskimi vojaki,

Nemiri v Vidmu.

Lugano, 13. julija. V splošnem so prenehali nemiri zaradi živeža. Samo iz Vidma se poroča, da je prišlo včeraj tam med množico in vojaštvom do krvavega spopada. Stirje demonstranti so mrtvi, 11 težko ranjenih.

Blokada proti Nemčiji dvignjena.

Versailles, 12. julija. (Wolfv urad.) Najvišji svet alirancev je sklenil v včerajšnji popoldanski seji blokado proti Nemčiji z današnjim dnem dvigniti.

St. Germain, 12. julija. Odločitev radi dvignjene blokade proti Nemčiji ima začasno samo mednarodni značaj. Za Francijo bo imela šele tedaj vpliv, če bo v »Journal«-u oficijelno razglašeno, da so prejšnji ukrepi glede blokade razveljavljeni.

Poslano.*

Na revolverski napad »Straže« Malih novic ter »Slov. Gospodarja« ugotavljam glede:

Slučajno sem se seznanil z nekim gospodom iz Št. Ilja, ki me je naprosil, naj mu preskrbim prevod vloge iz srbsko-hrvatskega na slovenski jezik. Jaz sem to sprejel, ker sem vlogo smatral kot prošnjo, da se preišče, je li so naseljenci v Št. Ilju osebno vredni, da se jih pusti v Jugoslaviji. Pripominjam, da tukajšnih razmer prav nič ne poznam in da sem se popolnoma zanesel na gerenta g. Thalerja. Vloga ki je jaz nisem sestavil se itak nahaja pri okr. glavarstvu, ki bo ž njo razpolagalo.

Ta način napada se mi pač zdi nedostojen.

Začasno Maribor, 12. julija 1919.

Lojze Jenič.

* Za vsebino »Poslanega« je uredništvo toliko odgovorno, kolikor zahteva zakon.

MALA OZNANILA.

Pridno učenko sprejme strojna pletarna Valburga O man, Šolska ulica št. 4. Preskrba v hiši. 7-3

Dobre pekovske pomočnike in enega vajenca rabi takoj V. Bizjak & drug, parna pekarna, Rogaška Slatina. 2-2

Na hrano se sprejme 5-6 moških ali žensk. Kje pove uredništvo lista. 2-2

Zgubili sve med parčno godbo v soboto dve nabiralni poli s Krčevinskim občinskim pečatom. Pole so zaznamovane z imeni Schwarz in Zabkar. Prosi se, da se vrnejo pole nazaj pri Krčevinskem uradu. 2-2

Mesar star 28 let, neoženjen, želi službe. Razume se pri izdelovanju vsakovrstnih klobas. Ponudbe naj se naslovijo na Vekoslav U mek, čast. obednica štajer. obmejn. poveljstva v Mariboru, Nagyeva ulica. 2-1

Slikarskega učenca sprejme proti plačilu Gustav Philipp, slikarski mojster, Maribor, Vetrinjska ul. 17. 3-1

Uljudno naznanjam cenjen. damam, da vkljub pomanjkanju plina ob vsaki uri po dnevu 3-1

umivam lase.

Priporočam izborni vodo za lase, ki za-
branjuje izpadanje las, odstranjuje luskinine in nadležno srbenje.

Z odličnim spoštovanjem

Viljem Mali, damski frizer
Maribor, Šolska ulica 3.

Vojaške čepice

bojne čepice (sajkače), epo-
lete zlate in srebrne, baržun
v prepisanih barvah, kokarde
za častnike v državni barvi SHS in kokarde za moštvo SHS,
srbske rosete (zvezde), različne borte po predpisih razpošilja
modna trgovina

Knjigarna in veletrgovina

Vilko Weixl

Maribor, Glavni trg št. 22

priporoča:

Prvi slov. modni album »Favorit« . K 3:50
Habsburžani in njih preteklost . . . 1:50
Jurčič, I. zvez., broš. K 14—, vez. „ 18—
Besi . . . „ 32—, „ 38—
Rožni grm (Golar pesmi) . . . „ 8—
Cirilica . . . „ —30
Lepa naša domovina, za meš. zbor „ —30

Velika zaloga drugih leposlovnih knjig, pa-
pirja, razglednic, ter stročnic za cigarete in
cigaretni papir. 6-3

Obsežna knjigovoznica, izdelovanje šolskih
zvezkov, papirnih vreč ter srečk za srečolov.

Naznanila UNION-PROPAGANDE, Maribor:

Preselitev tvrdke pohištva

Ernest Zelenka

iz Gosp. ul. 25, v Šolsko ul. 5

! podpisani uljudno naznanja p. n. ob-
činstvu, proseč, da bi mu dosedanj,
kakor novi naročevalci nadalje izka-
zali opravičeno, dolgoletno zaupanje
ter ga počastili z novimi naročili. —
Vedno velika zaloga pohištva, sobnih
okrasov, tapet itd. 3-2

Ernest Zelenka,

tvrdka pohištva, tapetnik, dekorater
in zapriseženi strokovnjak-veščak.

samo Šolska ulica 5.

Mariborska svetlolikarna in

apretacija zastorov

Vetrinjska ulica 28

Prvovrstni zavod za snaženje in li-
kanje perila v 5-8 dneh.

Nizke cene, najboljša postrežba.

Dijetetični sanotarij

Sezona
maj — september

Rogaška Slatina

Sezona
maj — september

Zdravniško vodstvo dr. Lavrič

za vse kronične bolezni želodca in črevesa, jeter in ledvic, za vse bolezni preosnove (sladko-
sečnost ali cukrovka, debelost), za putiko (arthritis urica, uratična diateza).
Okrepčevalne kure za bledične in slabokrvne rekonvalescente po pljučnih in srčnih boleznih in za
bolne na živčevju.

Dijetetično zdravljenje po metodah prof. dra. Noordena, fizikalna terapija po načinu in obi-
čajih svetovnega zdravilišča Wiesbaden-a.

Rabim večje število

izvežbanih drvarjev

pri ugodnih rekordnih plačilih. Oglas
pri drvarskem mojstru g. Jožefu Gor-
janc v Rušah. 3-3

K. PIHLER

trgovina z manufaktur. blagom

Maribor, Glavni trg 13

priporoča

svojo veliko zalogo blaga za moške,
ženske in otroče obleke, srajce, noga-
vice, predpasnike za moške in ženske.

Vsakovrstno blago za podloge, lepi
svileni in cajgasti robci, žepni robci.

I. maribor. strojna pletarna

Ivan Barta

Župnijska ulica št. 6

se priporoča

v izdelovanje vseh pletenin. — Svilene, flor, cvrtnate
in volnene nogavice se po ceni izdelujejo in se tudi
podpletejo.

Žensko zdravilišče

Toplice Dobrna pri Celju

MAJ—OKTOBER.

3-3

Trgovina kolonijalnega blaga
na debelo in drobno

Vladimir Pavlišek

Maribor, Grajska ul. 16

se priporoča!

M. BIDOUC, Maribor, Tegetthoffova cesta št. 28

